

de takken echter zelden opgenomen door goed gevoede dieren.

Rododendron, azalea, pieris en oleander

Deze bevatten een sterk zenuwgift dat, afhankelijk van de opgenomen hoeveelheid, symptomen veroorzaakt als speekselen, schuimbekken, knarsetanden, wankelen en acute dood.

Laurierkers en cotoneaster Schapen of geiten raken vooral vergiftigd door deze planten wanneer er snoeiwerk binnen het

bereik van de dieren komt. Na opname wordt in beide gevallen cyaan geproduceerd. Dit legt de ademhalingsketen vast. Voor schapen en geiten is dagelijks 200 g laurierkers giftig. Symptomen zijn speekselen, ademnood, oplopen, felrode slijmvliezen en stuipen. Tijdens de intoxicatie ruikt men de typische amandelachtige.

Gevaarlijke planten

Tomaten en aardappelen Beide planten behoren tot de familie van de nachtschadegifigen. De groene plantendelen en de rijpe vruchten bevatten solanine dat rode

bloedcellen afbreekt en uiteindelijk tot verlamming van hart en ademhalingsstelsel leidt. Ook kiemen op aardappelen en aardappelen die onder invloed van zonlicht groen geworden zijn, zijn giftig. Voor een rund is 1 kg ontkiemde aardappelen giftig.

Bieslook, look en (sier)juien Het voeren van grote hoeveelheden van deze groenten kan leiden tot de afbraak van rode bloedcellen en rode urine en duizeligheid veroorzaken. Schapen en geiten zouden wel minder gevoelig zijn dan runderen. De kleine herkauwers kunnen korte tijd tot 100% van hun rantsoen uien verdragen, terwijl een dosis van 10 kg voor een koe tot vergiftiging leidt.

Een diagnose stellen

Het is niet eenvoudig om uitgaande van de doorgaans specifieke symptomen de diagnose van vergiftiging te stellen, tenzij men bijvoorbeeld spreekt van in de weide terugvallen. De veearts kan in bepaalde gevallen een waarschijnlijkheidsdiagnose opstellen die gebaseerd is op het verhaal van de eigenaar en de symptomen. Bij acute sterfte kan de diagnose worden gesteld door het aantonen van plantendelen in de pens.

Behandelen van een vergiftiging

Voor slechts een zeer beperkt aantal stoffen is er een tegengif. De behandeling is erop gericht om de stof niet verder op nemen of door ze zo snel mogelijk uit het lichaam te verwijderen, of de symptomen te neutraliseren. Aangezien herkauwers niet kunnen braken om de gifstoffen uit het lichaam te verwijderen, kan de pens chirurgisch leeggemaakt worden en/of kan een laxatief worden toegediend. Om

verdere absorptie tegen te gaan, is het toedienen van actieve koolstoffen een goed middel. Daarnaast moet het dier ondersteunend behandeld worden tegen uitdroging en shock. Sommige symptomen, zoals stuipen, kunnen geneutraliseerd worden met een sedatiefum.

Hoe giftige planten aanpakken?

Het uitroeien van giftige wilde planten, eenmaal gevestigd in een weide, is vaak praktisch en zinloos. Een goed grasbeheer zal ervoor zorgen dat de giftige planten verdwijnen. Het is verstandig om ervoor te zorgen dat er geen giftige planten worden aangeplant binnen het bereik van dieren. Geef ook nooit tuinafval aan dieren of gooi het niet op het weiland. Controleer het weiland vóór het maaien of het inweiden op de aanwezigheid van onder meer paardenstaart, jacobskruid en adelaarsvaren. Bij het massaal voorkomen van, bijvoorbeeld, jacobskruid is omploegen en opnieuw inzaaien vaak de enige afdoende methode om deze plant te bestrijden.

Om te onthouden

Een behandeling voor vergiftiging door planten is vaak niet mogelijk, of komt te laat. Bovendien kan je moeilijk een diagnose stellen wegens de uiteenlopende specifieke symptomen. Daarom is voorkomen beter dan genezen. Een gedegen kennis van de mogelijke gevaren van zowel wilde planten als sierplanten is dus onontbeerlijk voor de houder van dieren. ■

Hilde Nelis is als dierenarts verbonden aan de Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde van de Faculteit Diergeneeskunde van Universiteit Gent.